

המוסד לביטוח לאומי - מנהל גמלאות
אגף אזרחים ותיקים, שאירים וה"ה

פרטי החוזר:

תאריך: 29 אוקטובר 2017, ט' בחשון תשע"ח

חוזר מס': 1559/2017

נושא: דמי מחייה ליתום - בדיקת הכנסות

תת נושא: הכנסות

כותבת החוזר: מלי דהרי, מנהלת תחום בכירה, אגף אזרחים ותיקים, שאירים והבטחת קיום

שם החוזר: דמי מחייה ליתום - בדיקת הכנסות של ההורה הטבעי, החורג, המאמץ ושל בן זוג שנשא לאלמן/נה

תאריך תחולה: 01.09.2017

תכני החוזר:

- 2..... מטרת החוזר
- 2..... פתח דבר
- 2..... הגדרות
- 3..... הכנסה הקובעת-לדמי מחייה
- 3..... הכנסת הורה חורג שהיה נשוי למנוחה:
- 4..... הכנסה מפנסיית שאירים של היתום
- 4..... הכנסה מדמי שכירות
- 5..... שיהוי
- 5..... התאמת המערכת
- 5..... רשימת תפוצה

המוסד לביטוח לאומי - מנהל גמלאות
אגף אזרחים ותיקים, שאירים וה"ה

מטרת החוזר

בחוזר זה נבהיר:

- את מהות תקנה 1(א)(3) והשפעתה על בדיקת הזכאות לדמי מחייה.
- האם יש לקחת בחישוב הזכאות לדמי מחייה ליתום את ההכנסה של ההורה המאמץ, של בן זוג שנשא לאלמן/נה ושל ההורה החורג שעמו מתגורר הילד.
- האם במצב שבו ההורה משכיר את דירתו ושוכר דירת מגורים אחרת, ניקח בחשבון רק את ההפרש בין ההכנסה וההוצאה או את מלוא דמי השכירות?

פתח דבר

מטרת חוזר זה :

- לחדש ולהדגיש שבתקנות הכשרה מקצועית ודמי מחייה בתקנה 1, הוגדרה ההכנסה הקובעת שעל פיה יש לבחון את הזכאות לדמי מחייה.
- להבהיר, שאין לכלול הכנסה מפנסיית שאירים לאלמן/נה העובדים כשכירים עד לסכום של 8,360 ₪ לחודש כפי שנקבע בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה.
- הכנסת ההורה החורג שעמו נמצא הילד וכל עוד הילד עמו, תובא בחישוב ההכנסה לדמי מחייה.
- לחדש שיש לקחת בחישוב ההכנסה את ההפרש בין דמי השכירות שההורה מקבל לבין דמי השכירות שהוא משלם.

הגדרות

- פנסיית שאירים- פנסיה שמשולמת לאלמן/נה מכוח המנוח/ה
- עובד שכיר- עובד שמועסק אצל מעביד.
- הורה חורג-בן/בת זוג שנשא לאמו/אביו של הילד.
- בן זוג חורג- בן זוג שנישא לאלמן/נה

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

המוסד לביטוח לאומי - מנהל גמלאות
אגף אזרחים ותיקים, שאירים וה"ה

הכנסה הקובעת-לדמי מחייה

בתקנה 1 בתקנות הכשרה מקצועית ודמי מחייה הוגדרה הכנסה קובעת "הכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 2 לפקודת מס הכנסה למעט... בפסקה 3 לאותה תקנה נקבע שאין לקחת סכום הפטור מתשלום דמי ביטוח לפי תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח.

תקנה 2 מפנה לסעיף 9 לפקודת מס הכנסה. תקנה זו קובעת של **עובד שכיר** אין לקחת בחישוב הזכאות את ההכנסות שמופיעות בסעיף 9 לפקודה... כגון: קצבת זקנה, תגמול ממשד הביטחון, פנסיית שאירים שמשלמת מכוח המנוח, תגמול לנכה רדיפות הנאצים ועוד.

בפקודת מס הכנסה נקבע בכל שנה מה הוא **סכום פנסיית שאירים** לחודש שאין להביאו בחישוב ההכנסה וזאת כאמור רק **לעובד שכיר**.

להלן הסכומים לשנים 2012-2017 :

1. לחודש ינואר 2012- עד לסכום 8,190 ₪
2. לחודש ינואר 2013- עד לסכום של 8,310 ₪
3. לחודש ינואר 2014- עד לסכום של 8,470 ₪
4. לחודש ינואר 2015- עד לסכום של 8,460 ₪
5. לחודש ינואר 2016- עד לסכום של 8,380 ₪
6. לחודש ינואר 2017 עד לסכום של 8,360 ₪

יודגש שמידע זה מופיע בחוזר תשלומים רק משנת 2016.

מי שאינו עובד שכיר כל ההכנסה מפנסיית שאירים ומההכנסות האחרות שמופיעות בסעיף 9 לפקודת מס הכנסה נלקחות במלואן.

לתשומת לב: תגמול שניתן לפי חוק ההטבות לניצולי שואה תיקון 2014 לא נחשב כהכנסה גם אם הזכאי לא עובד שכיר. **כפי שידוע, האמור לעיל מתייחס גם לבדיקת הזכאות לאלמן שאין עמו ילד ולתוספת בעד בן/בת זוג בקצבת אזרח ותיק.** בבדיקת הכנסה קובעת להורה שהוא עובד שכיר לא יובאו בחישוב ההכנסה ההכנסות שמופיעות בסעיף 9 לפקודה.

הכנסת הורה חורג שהיה נשוי למנוחה:

בתקנה 10(א)(2) נקבע שההכנסה של היתום ביחד עם ההכנסה הקובעת של הורה שעמו הוא נימצא. בעבר קשר החורגות היה פוקע עם פטירת הורה הטבעי. הנושא נבחן שוב בלשכה המשפטית והוחלט שקשר החורגות אינו פוקע עם פטירת הורה הטבעי וזאת כאמור כל עוד והילד עם האלמן.

המוסד לביטוח לאומי - מנהל גמלאות
אגף אזרחים ותיקים, שאירים וה"ה

ראו חוזר ז"ש 1257 מיום 12.8.2001.

לתשומת לב: ההכנסה של ההורה החורג תובא בחישוב ההכנסה כל עוד וקשר החורגות אינו פוקע. כאשר הורה חורג מגדל את הילד והילד נימצא עמו, האלמן אינו ניבחן על פי הכנסות ולכן כל עוד והילד עם הורה החורג תובא בחישוב ההכנסה לדמי מחייה גם הכנסתו של ההורה החורג.

1. הכנסת בן זוג בן זוג שנישא לאלמ/נה והכנסת הורה מאמץ- לא יובאו בחישוב הזכאות לדמי מחייה ליתום הכנסותיו של בן זוג שנישא לאלמ/נה וכן הכנסותיו של הורה מאמץ.

דוגמא:

אלמנה מקבלת קצבת שאירים עבורה ועבור בנה יונתן. אלמנה עובדת בשכר של 5,000 ₪ לחודש ובנוסף מקבלת פנסיית שאירים מכוח בעלה המנוח בסכום של 6,000 ₪ לחודש. יונתן לומד בכיתה י'. תובעת דמי מחייה עבור בנה. פנסיית שאירים לא תובא במבחן ההכנסה היות והאלמנה עובדת שכירה וכיוון שסכום פנסיית השאירים נמוך מהסכום שנקבע על ידי מס הכנסה.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

הכנסה מפנסיית שאירים של היתום

במקרים שפנסיית שאירים משולמת בתלוש אחד לאלמנה כלומר עבורה ועבור ילדיה והאלמנה עובדת שכירה, אין להביא בחישוב ההכנסה את הסכום כפי שמופיע לעיל.

במקרים שפנסיית השאירים משולמת בתלוש נפרד לאלמנה ולכל יתום בתלוש נפרד והאלמנה עובדת שכירה יש לנהוג כך:

- אין להביא בחישוב ההכנסה את ההכנסה מפנסיית שאירים של האלמנה את הסכום שמופיע לעיל.
- יש להביא בחישוב ההכנסה לדמי מחייה את מלוא פנסיית שאירים שמקבל היתום שזכאי לדמי מחייה

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

הכנסה מדמי שכירות

בחוזר ז"ש 1330 שפורסם ביום 9.12.2003 נקבע שאלמן שמשכיר לאדם אחר את הדירה ששמה אותו למגוריו ולחילופין שוכר דירה אחרת למגוריו ייחשב כהכנסה רק ההפרש בין דמי השכירות שהוא מקבל לבין דמי השכירות שהוא משלם.

הנחייה זו תקפה גם :

- לגבי בדיקת הכנסות של הורה שעמו ילד הזכאי לדמי מחייה.
- בבדיקת הכנסות שלא מעבודה בבדיקת זכאות לקצבת אזרח ותיק.

המוסד לביטוח לאומי - מנהל גמלאות
אגף אזרחים ותיקים, שאירים וה"ה

- בבדיקת תוספת בעד בן/בת זוג בקצבת אזרח ותיק.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

שיהוי

תחולת חוזר זה כאמור מ-1.9.2017.

לגבי מקרים שבהם ההחלטה מחייבת תשלום לפני 1.9.2017 יש לבחון את הזכאות לפי פרק 17 בתדריך מנהל הגמלאות לפי ההנחיות בחוזר זה במידת הצורך ניתן להתייעץ עם הרפרנט.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

התאמת המערכת

המערכת תותאם ברוח האמור בחוזר זה. הודעה על התאמת המערכת תצא בנפרד.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

רשימת תפוצה

כתבו את שמות בעלי התפקידים אליהם מופנה החוזר

- סמנכ"ל גמלאות, מנהלי סניפים, מנהלי אגפים, מנהלי תחומים.
- עובדי אזרח ותיק, עובדי דלפק קדמי.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

בברכה,

לבנה עזרא

מנהלת אגף קצבאות אזרח ותיק, שאירים

קשרי חוץ וגמלאות קיום